

**DİYANET İŞLERİ
BAŞKANLIĞI
DERGİSİ**

DİNİ - AHLÂKİ - EDEBİ - MESLEKİ

AYLIK DERGİ

RAMAZAN ÖZEL SAYISI

4. Cilt

1 ve 2 nci sayılar

OCAK - ŞUBAT 1965

PEYGAMBERİMİZİN DÜÂ HAKKINDAKİ ÖĞÜTLERİ

1 — İbâdetin en faziletlisi düâdır.

2 — Düâ, ibâdetin özüdür.

3 — Güçlüklere ve sıkıntılara mâruz kalınacağı zaman düâsının kabul olunmasını isteyen, refah zamanında çok düâ etsin.

Düânın kabul buyurulacağı, va'd-i İlâhî ile sâbittir. Düânın, nezd-i İlâhîde kabûle mazhar olmasının şartları vardır. Dilekler, doğru söz, helâl lokma, temiz ağız, saf yürekle yapılmalıdır.

Enes İbni Mâlik anlatıyor: Yâ Resulâllah, düâlarımın kabûlünü isterim; bunun yolunu bana göster dedim: "Helâl kazan, düân makbûl olur." cevabını verdi.

Ebû Hüreyre Hazretleri anlatıyor: Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurdu: "Şüphe yok ki Allahu Teâlâ pâktır. Ancak pâk olanları kabul eder. Cenâb-ı Hak, Peygamberlerine neyi emretti ise mü'minlere de onu emretmiştir."

Peygamberlere: "Ey Peygamberler! Pâk ve helâl taamlarıdan yeyiniz, iyi ve yararlı işler yapın", Müminlere de: "Ey mü'minler! Size verdiğimiz pak ve helâl şeylerden yeyiniz" buyurmuştur.

Sonra, Resûl-i Muhterem, bu münâsebetle: "Allah yolunda uzun sefer yapmış, üstü başı tozlanmış bir adam, ellerini göklere uzatarak, Yâ Râb, diye yalvarıyor; halbuki, onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, gıdası haramdır. Böylesinin düâsı nasıl makbul olur?" buyurmuştur (Sahîh-i Müslim). Şu halde, düâ edenler, bu cihetleri nazar-ı dikkate almalıdırlar ki, düâları müstecâb olsun.

Düâyı "Sübhanе Rabbiye'l-Alıyyi'l-Â'le'l-Vehhâb" ile açmak Peygambere Selât ü Selâm ile başlamak ve Salâvatla bitirmek, düânın âdabındandır. Dünyâ ve âhîret saadetine şâmil, özlü ve bilhassa me'srûr düâlar tercihe şâyândır.

Resûl-i Ekrem Efendimiz, hükümdarlara gönderdiği nâmelerini, ümmetine irâd buyurdukları hutbelerini ve düâlarını kısa keser, maksatlarını özlü, cemiyetli sözler ile ifâde buyururlardı.

Âlûsî ve Cezerî merhûmun beyanlarına göre: "Ud'û Rabbeküm tedarruan ve hufyeten inne'llâhe lâ yuhîbbü'l-mu'tedîn" âyet-i kerîmesindeki "haddi tecâvüz edenler" i müfessirler: "Düâyı uzatanlar" diye izah ediyorlar.

Ebû Dâvud ve Ahmed İbn-i Hanbel Hazerâtının rivâyetlerine göre, Ashâb-ı Kirâm'dan bir zat, bir adamın "İlâhî Sen'den cenneti, onun nimetlerini, sırma tellerle süslenmiş atlaslarını ve şunları, bunları.. isterim. Cehennemden ve onun zincirlerinden, lâlelerinden ve alevli ateşlerinden... Sana sığınırım" dediğini işitmiş. Ve ona hitâben:

— Peygamber A. S. dan dinledim. "Düâda haddi tecavüz edecek, onu

uzatacak bir kavim bulunacaktır.” dedi ve “İnnehû lâ yuhibbû'l-mu'tedîn” âyet-i celîlesini okuduktan sonra: “İlâhî, Senden cenneti ve ona yaklaştıracak sözleri ve işleri dilerim. Cehennemden ve ona yaklaştıran söz ve işten de Sana sığınırım” demek kâfidir, buyurdu, demiştir.

Ebû Dâvûd'un rivâyeti şöyledir: Sa'd İbni Ebî Vakkaas'ın oğlu anlatıyor: Birgün babam benim “İlâhî, Senden cennet ve onun nimetlerini, güzelliklerini ve şunları, bunları... isterim. Cehennemden ve onun zincirlerinden ve lâlelerinden... de Sana sığınırım.” diye düâ ettiğimi duymuş ve şöyle demişti: Ben Peygamber A. S. dan işittim: “Düâda haddi tecavüz edecek kavim bulunacaktır. Sakın sen onlardan olmayasın. Eğer sana cennet verilirse, oradaki her hayra mazhar olursun. Ve eğer cehennemden halâs olursan, onda bulunan her çeşit fenalıklardan korunmuş olursun” buyurdu.

Gazâlî merhum'un İhyâ'sında naklettiğine göre, ulemâ ve ebdâl hazerâtı düâlarını kısa tutarlar, yedi kelimeyi aşmazlardı. Bakare sûresinin sonundaki düâ da buna şâhittir. Çünkü Cenab-ı Hak kullarının düâlarını anlatırken bundan fazlasını haber vermemiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de ruhların derinliğine inen ve te'sîr yapan düâlar vardır. Ezcümle “Fâtiha-i Şerîfe” en özlü düâ örneğidir.

Kur'ân-ı Kerîm'de mevcut olan düâlardan birkaçının meâl-i şerîfleri şunlardır (1):

1 — “Ey Rabbimiz! Sen amellerimizi fazl u kereminle kabûl buyur. Şüphesiz yok ki, dâimâ düâlarımızı işiten, niyetlerimizi bilen Sensin.”

2 — “Ey Râb! Dinledik, itâat ettik, mağfiretini niyâz ederiz.”

3 — “Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da, âhirette de iyilik, güzellik ve düzenlik ver. Bizi ateş azâbından koru.”

4 — “Ey Rabbimiz! Bu beldeyi bütün âfetlerden emin kıl. Ahalisinden, Allah'a ve âhîret gününe imân edenleri birtakım meyve ve mahsullerle rızıklandır.”

5 — “Ey Rabbimiz! Bizi doğru yola kavuşturduktan sonra, kalblerimizi kaydırma. Bize kendi tarafından rahmet ihsân eyle. Şüphesiz herkesin murâdını veren Sensin.”

6 — “Ey Ulu Tanrımız! Şayet unutursak veya hatâ edersek, yaptığımız günahlardan dolayı bizi muâhaze etme.”

7 — “Ey Rabbimiz! Bizden evvelki ümmetlere yüklediğin gibi bize ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Çekemiyeceğimiz yükü taşıtma; bizi affet; bizi esirge. Mevlâmız, yardımcımız Sensin. Kâfirlere (Seni tanımayanlara) karşı bize yardım et.”

8 — “Ey Rabbimiz! Bize indirdiğin Kitâb'a imân ettik. Peygambere tâbî olduk. Artık bizi, birliğini ve peygamberleri tanıyan şâhidlerle beraber yaz.”

(1) Kur'ân-ı Kerîm, Bakare, Âl-i İmrân, A'râf, İbrâhîm sûreleri.

9 — “Ey Rabbimiz! Günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla. Ayaklarımızı sâbit kıl (Bize metânet ve sebât ver); kâfirlere karşı bize yardım et.”

10 — “Ey Rabbimiz! Peygamberlerin vasıtasıyla va’d buyurduğun şeyleri bize ihsân et. Kıyâmet Günü bizi rüsvây etme. Şüphe yok ki Sen vâdinden aslâ hulf etmezsin.”

11 — “Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulm ettik. Eğer bizi bağışlamaz, esirgemezsen biz her halde büyük zarar ve ziyan görenlerden oluruz.”

12 — “Ey Rabbimiz! Dünyada da âhirette de bize iyilik yaz. Âkibetimizi hayır eyle. Şüphesiz Sana döndük, gösterdiğin yolu tuttuk.”

13 — “Yâ Râb! Beni de, zürriyetimi de, namazı dosdoğru kılanlardan yap, düâlarımı da kabûl buyur.”

14 — “Ey Rabbimiz! Kıyâmette Hesap Dîvânı kurulduğu zaman, beni, anamı, babamı ve bütün mü’minleri mağfîret buyur; günahlarımızı affet.”

Resûl-i Ekrem sallâ’llâhü aleyhi ve sellem Efendimizin muhtelif zamanlarda, ümmetini tâlim için îrâd buyurdıkları özlü düâlardan meâller (2) :

1 — “İlâhî! Bütün işlerimizi hayırla neticelendir. Dünyâ musîbetlerinden ve âhîret azâbından bizi koru.”

2 — “İlâhî! Bildiğim ve bilmediğim hayırların hepsini Senden isterim.”

3 — “İlâhî! İhsân etmekte olduğun nimetinin elimden gitmesinden, âfiyetin değişmesinden, ansızın karşılaşacağım mûsibetten Sana sığınırım. Beni bunlardan muhâfaza buyur.”

4 — “İlâhî! İşlerimi bir an bile bana bırakma. Verdiğin iyi şeyleri benden alma.”

5 — “İlâhî! Şekl ü Sûretimi nasıl güzel yaratmışsan, ahlâkımı da güzelleştir.”

6 — İlâhî! Dînim ve dünyam için, ehlim ve mâlim için Sen’den âfiyet dilerim.

7 — İlâhî! Bana öğrettiğin bilgilerle beni faydalandır. Bana fayda sağlayacak şeyleri öğret, ilmini artır.”

8 — “Allah’ım! Yoksulluktan, hor ve hakir olmaktan, zulmetmekten ve zulme uğramaktan Sana sığınırım.”

9 — İlâhî! Vücûdumda, kulağımda, gözlerimde bana devamlı âfiyet ver.”

10 — “İlâhî! Geleceğinden korkulan herhangi bir musîbetin tasesını çekmekten, zarardan, acizden, tenbellikten, cimrilikten, korkaklıktan Sana sığınırım.”

(2) Mişkâtü’l-Mesâbih, Hısnü’l-Hasîn, Ezkârü’n-Nevevî el-Hızbü’l-A’zâm, Kenzü’l-Ummâl.